

Б.б

Јосиф
Лукић
Черовић
мртв.

САВАМАЛСКА ДРУЖИНА
ЗА ЧУВАЊЕ НАРОДНОГ ЗДРАВЉА

Београд

Т.Б.б
206

ИЗВЕШТАЈ

УПРАВНОГ ОДБОРА

О

ДРУЖИНСКОМ РАДУ У 1908 ГОД.

ДРУЖИНА
ЗА ЧУВАЊЕ НАРОДНОГА ЗДРАВЉА
ЗА КВАРТ САВАМАЛСКИ
БЕОГРАД

БЕОГРАД

Штампа Наумовића и Стефановића Чика Љубина ул
1908.

Г.В.В
266

10 = 50073871

УНИВ. БИБЛИОТЕКА

И. Бр. 45277

САВАМАЛСКА ДРУЖИНА

ЗА ЧУВАЊЕ НАРОДНОГ ЗДРАВЉА

Лука Ћеловић

БЕОГРАД

Luka Celović

БЕОГРАД

ИЗВЕШТАЈ

УПРАВНОГ ОДБОРА

О

ДРУЖИНСКОМ РАДУ У 1908 год.

БЕОГРАД

Штампа Наумовића и Стефановића Чика Љубина ул.

1908.

УНИВ. БИБЛИОТЕКА

№ 100

СРБСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ

УСТАВНИ СТОЛОВА

— Лука Целовић —
БЕОГРАД

Лука Целовић
БЕОГРАД

НАРЕШТАЈ

УСТАВНИ СТОЛОВА

ДРУШТВОМ РАДА У 1900 ГОДИ

БЕОГРАД

Универзитет у Београду

1901

ИЗВЕШТАЈ

О раду Управног Одбора Савамаалске дружине

За чување народног здравља у 1908 години

Дружина је ова основана 1904. год., те према томе минулом годином навршила је 5. годину свога опстанка и рада на побољшању здравствених прилика овога краја. На основу чл. 11. тачке 8. и чл. 15. тачке 1. дружинских правила, Управни Одбор има част поштованом збору поднети свој следећи извештај:

1.

На прошлогодишњем збору ове дружине, држаном 13. јануара, на коме је било око 50 чланова, међу којима и изасланици Савиначке дружине у лицу г.г. Др. Јосифа Хрњичека санитетског потпуковника, председника, Јелице Весовића, Љубе Јанковића, Димитрија Стојановића, и Михаила Петровића чланова Управе поменуте дружина — изабране су у Управу ове дружине за годину 1908. исте ли-

чности, које су и раније у Управи биле, а на упражњена места изабрани су: у Управни Одбор г. Васа Симић, учитељ и у Контролни Одбор г. Дим. Најдановић, кафеџија.

Ова, збором изабрана Управа, састала се у прву редовну седницу 21. истог месеца, на којој се Управа конституисала овако:

За председника је једногласно изабран г. Божа Јанковић, ђенерал у пенсији ;

За подпредседника г. Манојло Торбица;

За благајника г. Душан Протић, и

За пословођу г. Васа Симић.

Остали изабрани чланови Управног Одбора, г.г. Никола Бошковић, Др. Јосим Марковић и Владимир Маринковић, радо су задржали своја ранија места.

Овако конституисани Одбор остао је на Управи кроз целу минулу годину, изузимајући г. Владимира Маринковића, који у другој половини године није на упућиване му позиве у седнице долазио, нити је своје изостанке оправдавао, те је Управни Одбор на основу члана 12-ог, тач. 10 дружинских правила донео одлуку да г. Маринковић престаје бити члан Управног Одбора. Од тада он није више позиван у седнице и његово место стоји упражњено и данас, пошто Одбор није нашао за потребно да га на крају године попуњава.

Од збором изабратих прегледача рачуна остао је за све време на томе положају само г. Димитрије Најдановић, а г.г. Сава Марић и Иван Маринковић престали су бити прегледачи рачуна, пошто више не станују у Бе-

ограду и Одбор је на место њих обојице одредио свога члана. г. Николу Бошковића да са г. Најдановићем изврши преглед дружинских рачуна, о чему ће они збору и свој извештај поднети.

2.

Овако конституисани Управни Одбор примио је и наставио послове прописане правилима дружинским.

Да би што већи број суграђана нашега краја био упознат са задатком дружинским; да би се што већма заинтересовао за лично и опште здравље; да би се приволео да ово друштво што боље помаже, и најзад, да би се олакшао упис у чланство а тиме дала прилика дружинским члановима да са што мање материјалних жртава могу што боље своје здравље чувати и неговати — Управа дружине у минулој години умолила је г.г. Душ. Јанковића, Густава Михла и Ристу Прендића апотекаре; Марка Поповића писара Пореске управе, Николу Симића — Торбицу, благајника београдске станице, Димитрија Најдановића кафецију у Босанској улици, Рају Антоновића кафецију код „Златног коња“, Јелесија Јовановића каф., и Милосава Мишића трговца у Сарајевској улици, да се приме за поверенике дружинске, те да у томе положају уз обавештавања о користима друштва за чување народног здравља врше и упис у чланство.

Како су се господа повереници одазвали жељи Управе без икакве материјалне користи

— то Управа сматра за своју пријатну дужност да им овом приликом изјави топлу захвалност.

Сем ових повереника упис су вршили и ови чланови Управе: г.г. Никола Бошковић, Манојло Торбица, Васа Симић, Душан Протић и Влад. Маринковић.

Овлашћење за поверенике објављено је према одлуци Управе од 1. фебруара 1908 год. путем штампе преко 5 главнијих престо-ничких листова.

3.

Захваљујући заузимању г.г. повереника и поменутих чланова Управе дружина овога краја у минулој години бројала је укупно 725 чланова. Са оваквим бројем чланова Управа је могла бити задовољна.

Нарочиту пак заузимљивост око уписа чланова показали су од чланова Управе г.г. Никола Бошковић и Душан Протић, а од повереника г. Марко Поповић, Димитрије Најдановић, Риста Прендић и Никола Симић — Торбица, којима Управа и нарочиту захвалност дугује.

На овоме месту Управни Одбор мора са неповољним осећајима да помене да је код неких, којима је поверио уписивање дружинских чланова наишао и на извесне неправилности. Тако, бив. члан Управног Одбора г. Владимир Маринковић није на више пута понављене захтеве Одбора још ни до

данас положио рачуне о броју уписаних чланова код њега и новцу наплаћених чланских улога. Код г. Маринковића налазе се три књижице, чланских карата за помажуће чланове у округлој вредности од 75 динара. Ово се износи збору ради знања и његове оцене овог поступка од стране поменутог господина; а новој Управи треба ставити у дужност да законским путем од њега штету накнади.

4.

Да би друштвени чланови са што скромнијим новчаним средствима своје здравље што боље могли неговати, уживали су и у минулој години ранију повластицу у купатилу г.г. Браће К. З. Поповића, да се могу купати са скоро половином редовне цене. За ову доброту г.г. Поповићи су задужили Управу, да им и овде изјави своју искрену благодарност.

Господа Вл. Диматријевић и Јефтимијадес, сопственици купатила на Сави такође су дали извесан попуст од редовне цене за летња купања у њиховим купатилима.

Господа апотекари: Риста Прендић, Густав Михел и Душан Јанковић дали су друштвеним члановима у минулој години попуст на лекове од редовне цене и то: први 30% други са 20% и трећи са нешто нижом ценом. Сем тога и дрогеристе: г.г. Св. Окановић и Павле Маринковић дозволили су члановима Друштва за чување народног здравља

извесан попуст у ценама на потребе, које из њихових радња буду узимали.

Нека је и свој овој господи за ова добра искрена благодарност.

Иницијативом Управе ове дружине чланови друштвени у минулој години имали су повластице код г.г. лекара: Др. Милоша Поповића санитет. капетана и Др. Јосима Марковића општинског лекара.

Управа и овој господи изјављује искрену захвалност.

5.

У прошлој години Управа је према ранијој основи дејствовала да се стара и неудобна артиљеријска касарна са њеним нездравим шталама, што постоје на просторији између улица: Немањине, Милоша Великог, Бирчанинове и „Тобџијске Пијаце“ у интересу здравља околних становника и самих војника који у тој прастарој касарни станују, оданде измести а сам плац њен парцелише и распрода. О томе парцелисању и распродаји постоји и решење Народне Скупштине и Краљев указ још од 1897 год. али ни до данас није извршен. Тако исто да се локве — баре — на имању Краљице Наталије у Сарајевској улици (до „Вешернице“) о трошку сопственице испуне, како не би испаравањем кужиле ваздух и штетиле здрављу околине.

Сем овога Управа је учинила представку Општинском суду града Београда, да он подејствује на надлежном месту, да се забрани

трупима Артиљериске касарне, да из свога круга избацују шталско и друго ђубре на општинску просторију звану „Тобџијска пијаца“, јер и ово штетно утиче на здравље околине. Но како ово још није извршено, то ће и будућој Управи бити дужност да на овоме ради, док њени захтеви не постану дело.

6.

Управни одбор ове дружине држао је у прошлој години са Управом Савиначке дружине 2. конференције, и то: 24. фебруара и 16. марта, на којима је, поред дискусије о многим важним питањима, донесена споразумна одлука, да обе дружине настану, да се на главном годишњем збору Друштва за чување народног здравља поради на измени правила, по којима ће и председници месних дружина града Београда по положају бити чланови Главног Одбора друштвеног: као и то, да обе дружине настану, да се на место 5 чланова Главног Одбора, који коцком иступају, изберу личности, које ће унети више енергије у само друштво.

На главном збору Друштва за чување народног здравља, који је одржан 24. априла, те су одлуке приведене и у дело, те су и председник ове дружине, као и председник Савиначке, сада чланови Главног Одбора Друштва за чување народног здравља.

Сем тога на овоме збору донешене су и ове одлуке:

а, Измењен је члан 20. друштвених правила с тим, да месне дружине дају Главном Одбору проценат само за редовне чланове 20% као и до сада, а за помажуће 10% у место 20% како је дотле било; и

б, На предлог ове дружине, а по том и на предлог Савиначке дружине, одликован је „дипломом“ признања велики пријатељ друштва за чување народног зоравља г. Алекса Поповић, члан фирме Браће Н. З. Поповић.

7.

Замисао Главног Одбора ове дружине, да у своме крају оснује једно „Дечије Склониште“ за малу децу сиротих раденика, још је доста далеко од остварења. То је с тога, што су за ово остварење потребне знатне материјалне жртве. Једини приход, који је дружина за сада могла да намени „Дечијем склоништу“, ситни су прилози, што их милостива рука наших суграђана спушта у дружинске кутије, које се налазе на Новом Гробљу, код Општине београдске, Срп. Брод. Друштва, Београдске Задруге, Извозне Банке, Савске Банке, Српске Кредитне Банке и на трошаринским станицама код фабрике дувана и оној на железничкој станици. Из свију ових кутија у прошлој години било је прихода укупно . . . 90.55 дин.

Управа дружинска и на овом месту благодари како чуварима дружинских кутија, тако и свима знаним и незнаним племенитим приложницима! Нарочито благајнику Српског

Брод. Друштва, г. Сими Симоновићу, који је и у минулој години највише заузимљивости показао око прибирања прилога за кутију дружинску, која се код њега на каси налази!

Докле год не буде у могућности да отвори „Дечије склониште“ Управни Одбор ове дружине налази да ће жељу приложника достојно задовољити, ако један део прилога употреби сваке године на помагање сирочади, којој је ова помоћ неопходно нужна. Тако:

а) Управни је одбор издржао прошлога лета у Кошутњаку на летњиковцу 3 сирота, слабуњава детета и то: Персиду Илије Ћирића, абаџиског раденика, Владимира Милице Јанковић, раденице, и Мирослава Ђ. Рашића, послужитеља. За ово је Управа друштвена платила 54 динара.

б) Оденуто је зимском одећом и обућом 5 сирочади и то: Милан син поч. Светислава Марковића, машиновође, Благоје син пок. Спире Ћирковића, зидара, Бранко син Михајла Миленковића, б. живописца, Милорад син пок. Марка Петровића, надничара и Персида кћер Илије Стојановића, абаџ. раденика. За одело ове деце издато је 106 динара.

8.

Сем изложенога — а у своме раду за опште добро — Управни одбор није се могао оглушити о тешке тренутке у којима се налази наша ужа отаџбина и све Српство поводом отмице најлепших Српских земаља —

Босне и Херцеговине — од стране Аустрије, те је на својој седници од деветнајстога новембра одлучио; да од својим скромних прихода преда 500 динара Одбору за народну одбрану на његове циљеве и да купи два лоза нашег Црвеног Крста — што је и извршено.

Управни се Одбор нада, да је овим својим поступком задовољио и тежње поштованог скупа.

9.

У прошлој години ова је дружина бројала као што је раније поменуто, 725 својих чланова. Од овога броја било је чланова помажућих 705, редовних 13 и утемељача 7, од којих су из ранијих година били као утемељачи: г.г. Бож. Јанковић, ђенерал у пензији, Лука Ђеловић трг., Београдска Задруга, Др. Јосим Марковић, лекар, почив. Агнија Петровићка, почив. Јован Михајловић, бив. чиновник из Београда — а приновљен је у прошлој години пок. Светозар Станковић, бив. Држав. Саветник у пензији, кога је уписао брат му, Димитрије Л. Станковић.

Према чл. 7. дружинских правила чланови добротвори и утемељачи друштва добијају друштвене дипломе, које даје Главни Сдбор. О овоме се стара Управа ове дружине.

10.

Стање друштвене благајне скуп ће видети из извештаја благајниковога и извештаја прегледа дружинских рачуна.

11.

Подносећи овај свој извештај Управа ове дружине моли збор да јој изволи за рад у минулој години дати своју разрешницу као и прегледачима дружинских рачуна.

Пословођа
Васа Симић

Благајник
Душ. Протић

Председник Одбора
Бож. Јанковић

Подиредседник
М. Торбица

чланови

Др. Јос. Марковић
Ник. Бошковић

П р е д с е д н и к		П о д и р е д с е д н и к		Ч л а н о в и	
1	Бож. Јанковић	2	М. Торбица	3	Др. Јос. Марковић
4	Васа Симић	5	Душ. Протић	6	Ник. Бошковић
7		8		9	
10		11		12	
13		14		15	
16		17		18	
19		20		21	
22		23		24	
25		26		27	
28		29		30	
31		32		33	
34		35		36	
37		38		39	
40		41		42	
43		44		45	
46		47		48	
49		50		51	
52		53		54	
55		56		57	
58		59		60	
61		62		63	
64		65		66	
67		68		69	
70		71		72	
73		74		75	
76		77		78	
79		80		81	
82		83		84	
85		86		87	
88		89		90	
91		92		93	
94		95		96	
97		98		99	
100		101		102	

Рачун Благајне

А. Саме

Редни број	П Р И М А Њ Е			
	Посебно		Свега	
	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.
1	Остатак из 1907 год.		2203	—
2	Утемељ. улог. поч. Свет. Станковић б. др. сав.		100	—
3	Улози редовних члан.		65	—
4	„ помажућих „		705	—
5	Интерес на уложени новац на приплод		94	50
6	Инт. од 2 држ. лоза 2%		4	—
7	Прих. од прод. карата за купање		5	—
	Укупно		3176	50

Б. Дечијег

Редни број	П Р И М А Њ Е			
	Посебно		Свега	
	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.
1	Остатак из 1907 год.		165	14
2	Примљено свега у 1908 год.		90	55
	Укупно		255	69

12 Јануара 1909 год., Београд

Прегледали смо све књиге и рачуне

14 Јануара 1907 год. Београд

за 1908 год.

Дружине

Редни број	ИЗДАВАЊЕ				
	Посебно		Свега		
	ДИНАРА	ПР	ДИНАРА	ПР.	
	<i>I. Издашци</i>				
1	За шт. извешт. за 1907.	30	—		
2	Глав Одб. проц. за 1907	74	20		
3	Одбору за Нар. Одбрану	500			
4	На ситнице	1	20	605	40
	<i>II. За изравнање</i>				
5	два држ. лоза 2% у ку повној вредности	216	—		
6	Уложено код Слов. Бан ке на приплод	1381	05		
7	два лоза Црвен. Крста у куп. вредности	44	—		
8	Непродате карте од ку пања	27	—		
9	Готовина код благајн.	903	05	2571	10
	Укупно			3176	50

Склоншћта

Редни број	ИЗДАВАЊЕ				
	Посебно		Свега		
	ДИНАРА	ПР	ДИНАРА	ПР.	
1	За издр. 3 деце у Летњ.	54	—		
2	За одело 5-ро деце о Бо жићу	106	—		
3	Готов. код благајника	95	69	255	69
	Укупно			255	69

Благајник

Савамалске дружине за чув. Нар. Здравља

Душ. Прошић.

и нашли смо све исправно

Одређени прегледачи рачуна

Дим. Хајдановић — Ник. Ђошковић

35 1908 год

Итого		Итого	
Копейки	Денег	Копейки	Денег
1	30	1	30
2	20	2	40
3	10	3	60
4	20	4	80
5	30	5	150
6	40	6	240
7	50	7	350
8	60	8	480
9	70	9	630
10	80	10	800
Итого		3170 80	

Итого		Итого	
Копейки	Денег	Копейки	Денег
1	30	1	30
2	20	2	40
3	10	3	60
4	20	4	80
5	30	5	150
6	40	6	240
7	50	7	350
8	60	8	480
9	70	9	630
10	80	10	800
Итого		322 80	

Самостоятельно...
 в...
 2008 год

